

Фикҳ дарслари (111-дарс). Поклик ёхуд таяммум ҳақида

13:00 / 19.11.2020 4272

«Таяммум» сўзи луғатда «қасд қилиш» маъносини билдиради.

Шариатда эса:

«Аллоҳга қурбат ниятида покловчи тупроқ моддасини махсус сифат ила икки қўл ҳамда юзга суртиш таяммумдир».

هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ لَصَلِّ لَوْلَا لَوْ سَرَّ عَمَ أَنْ حَرَّحَ ؛ تَلَّاقَ أَهْنَعُهُ لَلِإِلَّهِ لَصَلِّ لَوْلَا لَوْ سَرَّ عَمَ شَيْءٍ أَعْنَعَهُ
 عَطَّقْنَا شَيْءًا لَلِإِلَّهِ تَلَّاقَ وَأَعَادَ بَلَّابَ أَنْ كَأَذَى تَحَوَّرَ أَسْرَافُ سَأَلِ بَعَبَ يَفَمَّ لَسَو
 مَاقَا وَسَامَتَا لَلِإِلَّهِ مَلَّ سَوَّ هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ لَصَلِّ لَوْلَا لَوْ سَرَّ مَاقَا فَيَلْ دُقَّع
 يَبَأَ لَلِإِلَّهِ تَلَّاقَ ؛ أَعَامَ مُعَمَّ سَنَيْ لَوَّ عَامَ يَلْعَهُ أَوْ سَنَيْ لَوَّ عَمَّ سَنَانِ لَلِإِلَّهِ
 يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ لَوْ سَرَّ بَ تَمَاقَا ؛ هَلْ يَلْعَهُ تَعَنَّصَ أَمَ يَلَّ إِتْرَتَا أَلَا ؛ أَوْلَاقَ فَرَكَّبَ
 عَاقَ فَرُءَامَ مُعَمَّ سَنَيْ لَوَّ عَامَ يَلْعَهُ أَوْ سَنَيْ لَوَّ عَمَّ سَنَانِ لَلِإِلَّهِ بَوَّ مَلَّ سَوَّ هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ
 يَدَّخَفَ يَلْعَهُ سَنَانِ أَوْ مَلَّ سَوَّ هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ لَصَلِّ لَوْلَا لَوْ سَرَّ وَرَكَّبَ وَبَأَ
 سَنَانِ لَوَّ مَلَّ سَوَّ هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ لَصَلِّ لَوْلَا لَوْ سَرَّ تَسَبَّحَ ؛ أَلَّاقَ فَرَمَانِ دَقَّ
 أَمَ لَاقَا وَرَكَّبَ وَبَأَ يَنْبَتَا عَاقَ ؛ تَلَّاقَ فَرُءَامَ مُعَمَّ سَنَيْ لَوَّ عَامَ يَلْعَهُ أَوْ سَنَيْ لَوَّ
 نَمَ يَنْعَنْ مَيَا أَلَّاقَ ؛ يَتَرَصَّاحَ يَفَوَّ دَيَبُ نُنْغَطِي لَعَجَّ وَ لَوَّقِي نَأْ هَلْ لَاقَا
 مَاقَا فَيَدَّخَفَ يَلْعَهُ مَلَّ سَوَّ هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ لَصَلِّ لَوْلَا لَوْ سَرَّ نَأْ كَمَ أَلَّاقَا كَرَّحَتَا لَلِإِلَّهِ
 لَزَّنَاقَ ؛ أَعَامَ رِيغَ يَلْعَهُ حَبَّصَا يَلْعَهُ مَلَّ سَوَّ هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ لَصَلِّ لَوْلَا لَوْ سَرَّ
 دَحَا وَ هَوَّ رِيغَ ضَحُّ نَبْ دِي سَأَلَّاقَ . أَلَّاقَا بِي طَ أَدِيغَ صَ أَوْ مَمَّ يَتَفَ . مَمَّ يَتَلَّاقَا هَلْ لَاقَا
 ؛ هَلْ يَلْعَهُ تَلَّاقَ فَرَكَّبَ يَبَأَ لَلِإِلَّهِ أَيَا مُكَّتَا كَرَّبَ لَوَّابَ يَهَا أَمَ ؛ عَابَقْنَا لَلِإِلَّهِ
 هَلْ يَلْعَهُ لَلِإِلَّهِ أَنْ دَحَّ وَفَ هَلْ يَلْعَهُ تَنْ كَيَا دَلَّاقَا رِيغَ بَلَّاقَا أَنْ تَعَبَّاقَا

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга у зотнинг сафарларидан бирига чиқдик. Байдаа ёки Зотул Жайшда эканимизда мунчоғим узилиб кетди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уни ахтариш учун туриб қолдилар. Одамлар ҳам у зот билан бирга тўхташди. Одамлар сув ёқасида эмас эдилар, ўзлари билан сувлари ҳам йўқ эди. Одамлар Абу Бакрнинг олдига келиб:

«Оишанинг нима қилганини кўрмайсанми?! Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни ҳам, у зот билан бирга бўлган одамларни ҳам тутиб қолди-ку! Одамлар сув ёқасида ҳам эмаслар, ўзларида ҳам сув йўқ», дейишди.

Кейин Абу Бакр келди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сонимга бошларини қўйиб ухлаб қолган эдилар. У (Абу Бакр):

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни ва одамларни ушлаб қолдинг. Улар сув ёқасида ҳам эмаслар, ўзларида ҳам сув йўқ», деди.

Абу Бакр мени койиб кетди, Аллоҳ хоҳлаганича нима деса деди ва қўли билан биқинимга ниқтай бошлади. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам сонимда эканларигина мени қимирлашдан тўсар эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ухлаб тонг оттирганларида сувсиз қолдилар. Шунда Аллоҳ «Покиза тупроқ ила таяммум қилинг», деган таяммум оятини нозил қилди.

Усайд ибн Ҳузайр (у нақиблардан бири эди):

«Бу биринчи баракангиз эмас, эй Оли Абу Бакр», деди».

Оиша айтади:

«Кейин ўзим устида бўлган туяни қўзғатган эдик, маржонни ўшанинг тагидан топдик».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

وَأَلَيْمٍ هَدَّ إِلَى الْمَلِئِكَةِ نَزَّ عَلَ الدُّنَى لَسُّعُ لَوْ أَوْضُؤُوا فُلْحَيْ مُمِّيَّتِ ل
لِ أَلِ تُوْفِي أَمِ تُوْفِي وَوَحْ وَأَءَلِ مَدَعُ وَأَشَطِعُ وَأَيُّوَدَعُ وَأَيُّوَدَرَبُ وَأَيُّوَدَرَمِ ل
يُّوَلِ رِيغِ لَءَزَانِ جَلِ لَوْ وَأَيُّوَدَرَبُ دِيغِ لَءَلِ صَكَ فَلَخِ

Сувнинг бир мил узоқда бўлиши, беморлик, совуқ, душман, чанқоқ, асбоб йўқлиги, аввалбошдан ёки давом эттириш ила ийд намози ёки валийдан бошқага жаноза намози каби ўринбосари йўқ нарсанинг ўтиб кетиши хавфи туфайли сув ишлатишдан ожиз бўлганда таяммум таҳорат ва ғуслга ўринбосар бўлади.

«Кифоя» китобидан